

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовao комисију 27.04.2016. године, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:
1. др Александра Вранеш, редовни професор, Библиотекарство и библиографија, студије културе, 27.10.2004. године, Филолошки факултет Универзитета у Београду.
2. др Гордана Ђоковић, доцент, Библиотекарство, Организација знања, 18.11.2014. године, Филолошки факултет Универзитета у Београду
3. др Татјана Ђуришић Бечановић, ванредни професор, Тумачење књижевног дјела. 19.11.2015. године, Филолошки факултет Универзитета Црне Горе
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Нада Вујо Арбутина
2. Датум рођења, општина, република: 13.11.1969, Савски венац, Република Србија
3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 28.12.2009, Филолошки факултет Универзитета у Београду, „Библиографија француске књижевности, објављене у Србији на српском језику и српске књижевности, објављене у Француској на француском језику, у периоду од 1950. до 2000. године“
4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Библиотекарство
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: <i>ЛЕГАТ У БИБЛИОТЕЦИ</i>
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл.
Докторска дисертација <i>Легат у библиотеци</i> састоји се од девет поглавља, на укупно 319 страница. Подељена је у целине: <i>Правна регулатива; Легат у библиотеци; Прошлост и будућност; Критички осврт; Студија случаја; Попис легата у библиотекама у Србији; Закључак; Литература и извори; Прилози</i> . Свако од поглавља подељено је на потпоглавља која ближе одређују и именују мање проблемске целине којима се рад бави. У садржајном уводу ауторка је објаснила своја идејна полазишта и сврсисходност избора теме дисертације, дала сажет теоријски оквир у коме се истраживање кретало и предочила методе коришћене током истраживања. Тема дисертације разрађена кроз четири основне целине подељене на начин који указује на намеру да се ова интересантна тема прикаже из различитих визура које свака за себе, а потом и у јединству, показују сву сложеност, вишедимензионалност и значај легата у библиотеци. Осим припадајућих делова, увода, закључка и пописа коришћене литературе и прецизно омеђених тематских поглавља, рад укључује и два регистра, именски

и регистар (адресар) библиотека, попис легата у библиотекама у Србији и студију случаја спроведену у библиотеци од националног значаја.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Како су у фокусу интересовања легати у библиотекама у Србији, прво поглавље предочава правну регулативу наше земље. Легат базично и припада оквирима правне науке, јер га она дефинише на начин који библиотеке прихватају пре него што започну њиме да се баве стручно, у складу са законима и стандардима библиотечког права и библиотечко-информационе делатности. У овом поглављу ауторка је користила правну терминологију, и дала попис релевантних закона, подзаконских аката, стандарда, уредби, указа, правилника, упутстава и других прописа. Тиме су на једном месту представљени правни и библиотечко-правни аспекти који се односе на легат. Библиотекари треба да знају основне правне карактеристике легата, те да упознају начине на које би се институције боље правно заштитиле, да би на неоспоран, једноставан и законски начин постале власнице легата. Поглавље које је насловљено као и читав рад, по природи ствари је најобимније. Оно прати пут легата кроз библиотеку, а потом и његов живот у оквирима библиотечког пословања – од критеријума за пријем легата, поступака при пријему, преко физичке, формалне и садржинске обраде књижне и некњижне грађе, пописа релевантних стандарда, до заштите, чувања и смештаја, етичког односа библиотекара, статистичких метода и презентације легата јавности.

Следи део који спаја прошлост, садашњост и будућност пратећи историјски пут настанка легата, анализу тренутног стања и погледа у будућност кроз дигитализацију легата. Дигитализација представља комплексан процес и захтева одређени ниво познавања нових технолошких достигнућа које превазилази основна знања библиотекара, те део који се бави одлукама и спровођењем пројеката дигитализације легата у библиотеци има за намеру искључиво да предочи базична питања која треба размотрити при уласку у овај процес, као и основне смернице које могу помоћи библиотекарима при доношењу одлука које пред њих ставља дигитализација. Критички осврт на представљене и разматране чињенице као и закључке изнете у раду, сажима претходна поглавља, анализира навођене проблеме и позитивне аспекте, те нуди предлоге решења, односно предочава примере добре праксе. Иако се уочава незадовољавајући ниво друштвених и културних односа према легату, поглавље се завршава у позитивном тону освртом на све добре, лепе и инспиративне конотације које легат доноси са собом у библиотеку.

У намери да своју докторску дисертацију учини што прегледнијом, ауторка је израдила и именски регистар, регистар библиотека и попис библиотека у Србији које чувају легате. У именском регистру су наведене све личности поменуте у раду, било да су легатарни, било да је њихов научни или књижевни рад коришћен у обради основне теме, док у регистру библиотека ауторка наводи библиотеке у Србији чије су пословање и фондови били предмет разматрања у раду. Попис библиотека у Србији које поседују један или више легата у свом власништву урађен је на основу базе података МБС-а и употпуњен сазнањима током ауторкиног истраживања. Попис је је обogaћен основним подацима о легатарима и студијом случаја у којој су на примеру репрезентативног легата разматрани аспекти библиотечко-информационе делатности наведени у теоријском делу рада.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији уз напомену:

Навести називе радова, где и када су објављени. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

1. Статистички метод у теоријским начелима социологије и могућност његове примене на анализу прикупљене библиографске грађе / Нада Арбутина // Панчевачко читалиште. - ISSN 1451-3048. - Год. 9, бр. 16 (мај 2010), стр. 68-71.
2. Улога јавне библиотеке у међународној културној размени / Нада Арбутина, Исидора Ињац // Србија између истока и запада. Књ. 2, Библиотеке и библиографија у савременом културолошком диверзитету / уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић. - Београд : Филолошки факултет Универзитета, 2014. - ISBN 978-86-6153-208-5. - Стр. 241-249.
3. Практични и научни значај очувања легата / Нада Арбутина, Станка Јовичић // Дигитализација културне и научне баштине / уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић, Гвен Александер. - Београд : Филолошки факултет ; [Вичита] : Универзитет Емпорија ; Београд : Народна библиотека Србије, 2012. - (Дигитализација културне и научне баштине, универзитетски репозиторијуми и учење на даљину ; књ. 1 ; вол. 1). - ISBN 978-86-6153-106-4. - Стр.. 241-256.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Ауторка је у раду разматрала кроз кроз историјски преглед, правну теорију и библиотечку праксу, правни и стручни однос према легатима у библиотекама. Она одговара на питање да ли смо свесни његове функције и

значаја, да ли унемо да га ценимо и чувамо или смо друштвено немарни и несвесни какво богатство он носи са собом. На основу свега наведеног у раду и након прегледа основних индикатора стања библиотечке мреже у Србији, ауторка је донела закључак који се односи на правну регулативу и на основне услове који се морају спровести и омогућити да би се створило повољна клима за живот легата на тлу савременог библиотекарства. Библиотечко право се само површно бави легатима, а општа правна регулатива у основи третира легат као део наследног права. Ауторка наводи да би решење које би допринело правилном и стручном третману легата у библиотеци (и у другим институцијама) и које би помогло библиотекарицима и заштитило легат било би доношење посебног „Закона о легатима“, који би представљао подзаконски акт „Закона о културним добрима“. Систематско бављење легатима нужно је у сваком смислу, а од посебног је значаја у оквирима библиотечно-информационе делатности. Радам *Легат у библиотеци* изашло се у сусрет задатку – он приказује фактичко стање легата у библиотекама у Србији и критичку анализу, те нуди могућа решења недоумица и проблема који се појављују на овом пољу библиотечке делатности. Неоспорна је неисцрпност теме коју са собом носи легат сам по себи, а када се он нађе у оквирима библиотеке која има своје законитости, своје циљеве, задатке и принципе деловања, проблематика постаје посебно интересантна и инспиративна за бављење и деловање. Осим жеље да предочени поглед буде што обухватнији, дубљи, прецизнији и сврсисходнији нега карактерише и намера да буде од користи библиотекарицима у свим типовима библиотека у Србији, као и да подстакне обимнију теоријску и практичну ангажованост библиотечких стручњака у односу на легате.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

НАПОМЕНА: Навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Закључна разматрања и резултати истраживања ове докторске дисертације потпуно су у складу са оквирима који су постављени и најављени у пријави теме, као и у садржајном уводу у дисертацију. Тема која је обрађивана је веома захтевна, обухватна и комплексна, а разматрани проблеми релевантни. Наведена библиографија, као и сам текст дисертације указују на то да је аутор користио релевантну и савремену литературу, да је постављене проблеме обрадио са критичком дистанцом, поштујући принципе научне објективности. Докторска дисертација *Легат у библиотеци*, свакако би могла да прерасте у практични и прегледни приручник који би био намењен библиотекарицима који се баве легатима у библиотекама различитих типова у Србији. Иако се у раду осврће на проблеме са којима се библиотеке суочавају, на неповољне околности које отежавају бригу о овој врсти наслеђа, на неопходност стварања системских решења за очување легата, иако се скреће пажња стручних библиотечких радника на чињеницу да легати у Србији морају бити предмет снажније друштвене, нормативно-правне и медијске подршке, перманентно се кроз рад наглашава позитивна конотација и подсећање на лепоту и значај поседовања легата у библиотеци.

Комисија сматра да је кандидаткиња Нада Арбутина у својој дисертацији *Легат у библиотеци* успешно обрадила ову комплексну и захтевну тему, да је текст дисертације урађен према одобреној пријави дисертације и да је реч о раду који представља оригинално и самостално научно дело.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже да кандидаткиња приступи усменој одбрани дисертације, након што извештај Комисије буде прихваћен од стране Наставно-научног већа Филолошког факултета и Већа друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. др Александра Вранеш, редовни професор
Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. др Гордана Ђоковић, доцент
Филолошки факултет Универзитета у Београду
3. др Татјана Ђуришић Бечановић, ванредни професор
Филолошки факултет Универзитета Црне Горе